

(๒๒)

คำสั่งศาลรัฐธรรมนูญ

ในพระปรมาภิไธยพระมหากษัตริย์
ศาลรัฐธรรมนูญ

คำสั่งที่ ๓๒/๒๕๖๕

เรื่องพิจารณาที่ ต.๒๘/๒๕๖๕

วันที่ ๒๔ เดือน สิงหาคม พุทธศักราช ๒๕๖๕

ระหว่าง

นางสาวอัญชุลี ลักษณะอำนวยพร และคณะ

ผู้ร้อง

คณะกรรมการวัตถุอันตราย ที่ปฏิบัติหน้าที่ วันที่ ๒๒ ตุลาคม ๒๕๖๒ ที่ ๑

คณะกรรมการวัตถุอันตราย ที่ปฏิบัติหน้าที่ วันที่ ๒๗ พฤศจิกายน ๒๕๖๒ ที่ ๒

นายอนุทิน ชาญวีรกูล รัฐมนตรีว่าการกระทรวงสาธารณสุข ที่ ๓

เลขาธิการคณะกรรมการสุขภาพแห่งชาติ ที่ ๔

ผู้ตรวจการแผ่นดิน ที่ ๕

นางสาวมนัญญา ไทยเศรษฐ์ รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ที่ ๖

นายสุริยะ จึงรุ่งเรืองกิจ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงอุตสาหกรรม ที่ ๗

ผู้ถูกร้อง

เรื่อง นางสาวอัญชุลี ลักษณะอำนวยพร และคณะ (ผู้ร้อง) ขอให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัย
ตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๓

ข้อเท็จจริงตามคำร้องและเอกสารประกอบคำร้องสรุปได้ว่า นางสาวอัญชุลี ลักษณะอำนวยพร
และคณะ รวม ๑๓๘ คน (ผู้ร้อง) กล่าวอ้างว่า ผู้ร้องเป็นเกษตรกรปลูกผลไม้ ร่วมกันเป็นเครือข่ายอาสา
คนรักแม่กลอง ได้รับความเดือดร้อนเสียหายเนื่องจากการยกเลิกใช้สารเคมีทางการเกษตร ๒ ชนิด คือ
พาราควอต และคลอร์ไพริฟอส และจำกัดการใช้สารเคมีทางการเกษตร คือ ไกลโฟเซต ซึ่งเป็นผลมาจาก

- ๒ -

ประกาศกระทรวงที่ออกตามความในพระราชบัญญัติวัตถุอันตราย พ.ศ. ๒๕๓๕ และที่แก้ไขเพิ่มเติมรวม ๓ ฉบับ ได้แก่ (๑) ประกาศกระทรวงอุตสาหกรรม เรื่อง บัญชีรายชื่อวัตถุอันตราย (ฉบับที่ ๖) พ.ศ. ๒๕๖๓ ลงวันที่ ๑๕ พฤษภาคม พ.ศ. ๒๕๖๓ (๒) ประกาศกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ เรื่อง การจำกัดการใช้ การกำหนดฉลากและภาชนะบรรจุวัตถุอันตรายที่เกี่ยวกับไกลโฟเซต ที่กรมวิชาการเกษตร รับผิดชอบ พ.ศ. ๒๕๖๒ ลงวันที่ ๕ เมษายน พ.ศ. ๒๕๖๒ และ (๓) ประกาศกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ เรื่อง กำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการผลิต การนำเข้า การส่งออก การมีไว้ในครอบครอง และกำหนดให้มีบุคลากรเฉพาะรับผิดชอบในการควบคุมการขายซึ่งวัตถุอันตรายที่เกี่ยวกับไกลโฟเซต คลอร์ไพริฟอส และพาราควอต ที่กรมวิชาการเกษตรรับผิดชอบ พ.ศ. ๒๕๖๒ ลงวันที่ ๕ เมษายน พ.ศ. ๒๕๖๒ ผู้ร้องเห็นว่า สารเคมีทั้ง ๓ ชนิดเป็นปัจจัยการผลิตของเกษตรกร และไม่มีสารอื่นใดที่มีประสิทธิภาพและราคาเทียบเท่ามาทดแทนสารเคมีดังกล่าว ทำให้ต้นทุนประกอบอาชีพเกษตรกรสูงขึ้น อีกทั้งไม่พบการตกค้างในผลผลิต รวมถึงเกษตรกรไม่ได้รับพิษหรืออันตรายจากสารเคมีดังกล่าว อันเป็นเหตุผลการยกเลิกหรือจำกัดการใช้สารเคมีทั้งสามชนิดแต่อย่างใด การยกเลิกและจำกัดการใช้สารเคมีทางการเกษตรดังกล่าวเป็นผลมาจากการรับฟังข้อมูลที่ไม่เป็นความจริงจากองค์กรเอกชน และสำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ การพิจารณาการลงมติ การเตรียมการและดำเนินการของเจ้าหน้าที่ในการออกประกาศทั้งสามฉบับดังกล่าว เป็นไปโดยมีอคติและมิได้รับฟังความคิดเห็นของผู้ร้อง การกระทำของผู้ถูกร้องที่ ๑ ถึงที่ ๔ และผู้ถูกร้องที่ ๖ ถึงที่ ๗ เป็นผลให้มีการออกประกาศกระทรวงทั้งสามฉบับดังกล่าว เป็นการเพิ่มภาระหรือจำกัดสิทธิหรือเสรีภาพของผู้ร้องเกินสมควรแก่เหตุขัดต่อหลักนิติธรรมตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖ ไม่ชอบด้วยรัฐธรรมนูญมาตรา ๒๗ มาตรา ๗๓ และมาตรา ๗๗

ผู้ร้องยื่นคำร้องต่อผู้ตรวจการแผ่นดิน ผู้ถูกร้องที่ ๕ และได้รับการแจ้งผลการพิจารณาให้ยุติเรื่องเนื่องจากประเด็นตามคำร้องเรียนไม่มีลักษณะเป็นการละเมิดสิทธิหรือเสรีภาพตามรัฐธรรมนูญของผู้ร้อง ผู้ร้องเห็นว่า ผู้ถูกร้องที่ ๕ มิได้นำพยานหลักฐานที่ผู้ร้องกล่าวอ้างประกอบการพิจารณารวมถึงมิได้เปิดโอกาสให้ผู้ร้องและคณะเข้าชี้แจงแสดงความคิดเห็นก่อนมีคำวินิจฉัย

ผู้ร้องขอให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๓ ว่า

(๑) การกระทำของผู้ถูกร้องที่ ๑ ถึงที่ ๔ และผู้ถูกร้องที่ ๗ ในการออกประกาศกระทรวงอุตสาหกรรม เรื่อง บัญชีรายชื่อวัตถุอันตราย (ฉบับที่ ๖) พ.ศ. ๒๕๖๓ ลงวันที่ ๑๕ พฤษภาคม พ.ศ. ๒๕๖๓ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖ ประกอบมาตรา ๗๓ และมาตรา ๗๗

(๒) การกระทำของผู้ถูกร้องที่ ๑ ถึงที่ ๔ และผู้ถูกร้องที่ ๖ ในการออกประกาศกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ เรื่อง การจำกัดการใช้ การกำหนดฉลากและภาชนะบรรจุวัตถุอันตรายเกี่ยวกับไกลโฟเซต ที่กรมวิชาการเกษตรรับผิดชอบ พ.ศ. ๒๕๖๒ ลงวันที่ ๕ เมษายน พ.ศ. ๒๕๖๒ และในการออกประกาศกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ เรื่อง กำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการผลิต การนำเข้า การส่งออก การมีไว้ในครอบครอง และกำหนดให้มีบุคลากรเฉพาะรับผิดชอบในการควบคุมการขายซึ่งวัตถุอันตรายเกี่ยวกับไกลโฟเซต คลอร์ไพริฟอส และพาราควอต ที่กรมวิชาการเกษตรรับผิดชอบ พ.ศ. ๒๕๖๒ ลงวันที่ ๕ เมษายน พ.ศ. ๒๕๖๒ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖ ประกอบมาตรา ๗๓ และมาตรา ๗๗

(๓) มีคำสั่งให้ผู้ร้องกับคณะและเกษตรกรในประเทศมีสิทธิใช้สารพาราควอต สารคลอร์ไพริฟอส และสารไกลโฟเซต

ประเด็นที่ศาลรัฐธรรมนูญต้องพิจารณาเบื้องต้นมีว่า คำร้องของผู้ร้องต้องด้วยรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๓ ที่ศาลรัฐธรรมนูญจะรับไว้พิจารณาวินิจฉัย หรือไม่

รัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๓ บัญญัติว่า “บุคคลซึ่งถูกละเมิดสิทธิหรือเสรีภาพที่รัฐธรรมนูญคุ้มครองไว้มีสิทธิยื่นคำร้องต่อศาลรัฐธรรมนูญเพื่อมีคำวินิจฉัยว่าการกระทำนั้นขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ” พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๔๖ วรรคหนึ่ง บัญญัติว่า “บุคคลซึ่งถูกละเมิดสิทธิหรือเสรีภาพโดยตรงและได้รับความเดือดร้อนหรือเสียหาย หรืออาจจะเดือดร้อนหรือเสียหายโดยมีอาจหลีกเลี่ยงได้อันเนื่องจากการถูกละเมิดสิทธิหรือเสรีภาพนั้น ย่อมมีสิทธิยื่นคำร้องขอให้ศาลพิจารณาวินิจฉัยคดีตามมาตรา ๗ (๑๑) ได้ โดยจะต้องยื่นคำร้องต่อผู้ตรวจการแผ่นดินเสียก่อน ภายในเก้าสิบวันนับแต่วันที่รู้หรือควรรู้ถึงการถูกละเมิดสิทธิหรือเสรีภาพดังกล่าว เว้นแต่การละเมิดสิทธิหรือเสรีภาพนั้นยังคงมีอยู่ก็ให้ยื่นคำร้องได้ตราบที่การละเมิดสิทธิหรือเสรีภาพนั้นยังคงมีอยู่ และให้นำความ

ในมาตรา ๔๘ วรรคหนึ่งและวรรคสอง มาใช้บังคับด้วยโดยอนุโลม โดยต้องยื่นคำร้องต่อศาลภายในเก้าสิบวันนับแต่วันที่ได้รับความเห็นของผู้ตรวจการแผ่นดิน หรือวันที่พ้นกำหนดเวลาที่ผู้ตรวจการแผ่นดินไม่ยื่นคำร้องต่อศาลตามมาตรา ๔๘ วรรคสอง” วรรคสาม บัญญัติว่า “ในกรณีที่ศาลเห็นว่าการร้องตามวรรคหนึ่งไม่เป็นสาระอันควรได้รับการวินิจฉัย ศาลจะไม่รับคำร้องดังกล่าวไว้พิจารณาก็ได้ และถ้าศาลเห็นว่าเป็นกรณีต้องห้ามตามมาตรา ๔๗ ให้ศาลสั่งไม่รับคำร้องไว้พิจารณา” มาตรา ๔๗ บัญญัติว่า “การใช้สิทธิยื่นคำร้องตามมาตรา ๔๖ ต้องเป็นการกระทำที่เป็นการละเมิดสิทธิหรือเสรีภาพอันเกิดจากการกระทำของหน่วยงานของรัฐ เจ้าหน้าที่ของรัฐ หรือหน่วยงานซึ่งใช้อำนาจรัฐ และต้องมิใช่เป็นกรณีอย่างหนึ่งอย่างใด ดังต่อไปนี้... (๒) รัฐธรรมนูญหรือกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญได้กำหนดกระบวนการร้องหรือผู้มีสิทธิขอให้ศาลพิจารณาวินิจฉัยไว้เป็นการเฉพาะแล้ว...”

พิจารณาแล้วเห็นว่า ข้อเท็จจริงตามคำร้องและเอกสารประกอบคำร้องเป็นกรณีที่ผู้ร้องกล่าวอ้างว่าผู้ร้องได้รับความเดือดร้อนเสียหายจากประกาศกระทรวงทั้งสามฉบับ ขอให้ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยว่าการออกประกาศกระทรวงทั้งสามฉบับดังกล่าวเป็นการกระทำที่ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖ ประกอบมาตรา ๗๓ และมาตรา ๗๗ ใช้บังคับมิได้ตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๕ ซึ่งการยื่นคำร้องตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๓ ต้องเป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๔๖ และมาตรา ๔๗ แม้ผู้ร้องยื่นคำร้องต่อผู้ตรวจการแผ่นดินและผู้ตรวจการแผ่นดินแจ้งผลการพิจารณาให้ยุติเรื่อง อันทำให้ผู้ร้องมีสิทธิยื่นคำร้องโดยตรงต่อศาลรัฐธรรมนูญได้ก็ตาม เมื่อประกาศกระทรวงทั้งสามฉบับดังกล่าวเป็นบทบัญญัติที่ออกโดยอาศัยอำนาจตามพระราชบัญญัติว่าด้วยรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๓๕ และที่แก้ไขเพิ่มเติม ซึ่งมีลักษณะเป็นกฎหมายตามนัยแห่งพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. ๒๕๓๙ มาตรา ๕ กรณีผู้ร้องเห็นว่า การกระทำของผู้ถูกร้องที่ ๑ ถึงที่ ๔ และผู้ถูกร้องที่ ๖ และที่ ๗ ในการออกกฎหมายไม่ชอบด้วยรัฐธรรมนูญ ต้องใช้สิทธิฟ้องคดีต่อศาลที่มีเขตอำนาจเพื่อให้พิจารณาพิพากษา กรณีเป็นเรื่องที่รัฐธรรมนูญหรือกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญได้กำหนดกระบวนการร้องหรือผู้มีสิทธิขอให้ศาลพิจารณาวินิจฉัยไว้เป็นการเฉพาะแล้วตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๔๗ (๒) ซึ่งมาตรา ๔๖ วรรคสาม บัญญัติให้ศาลรัฐธรรมนูญสั่งไม่รับคำร้องไว้พิจารณา ส่วนที่ผู้ร้องไม่เห็นด้วยกับคำวินิจฉัยยุติเรื่องร้องเรียนของผู้ถูกร้องที่ ๕ นั้น เป็นกรณีที่พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วย

- ๕ -

วิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๔๖ ประกอบมาตรา ๔๘ วรรคสอง กำหนดให้ผู้ร้อง มีสิทธิยื่นคำร้องโดยตรงต่อศาลรัฐธรรมนูญ และผู้ร้องใช้สิทธิดังกล่าวในการยื่นคำร้องนี้ เมื่อศาลสั่งไม่รับคำร้อง นี้ไว้พิจารณาแล้ว ประเด็นนี้ย่อมเป็นอันตกไป ดังนั้น ผู้ร้องไม่อาจยื่นคำร้องดังกล่าวตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๓

อาศัยเหตุผลดังกล่าวข้างต้น จึงมีคำสั่งไม่รับคำร้องไว้พิจารณาวินิจฉัย เมื่อมีคำสั่งไม่รับคำร้อง ไว้พิจารณาวินิจฉัยแล้ว คำขออื่นย่อมเป็นอันตกไป

- ๖ -

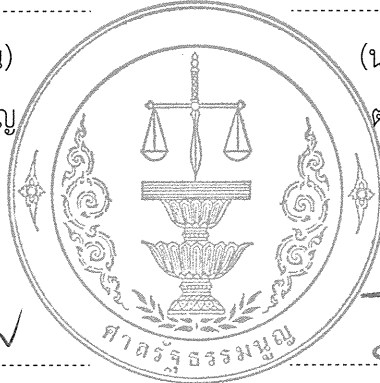
(คำสั่งที่ ๓๒/๒๕๖๕)

(นายทวิเกียรติ มีนะกนิษฐ)
ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

(นายนครินทร์ เมฆไตรรัตน์)
ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

(นายปัญญา อุดชาชน)
ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

(นายอุดม สิทธิวิรัชธรรม)
ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

(นายวิรุฬห์ แสงเทียน)
ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

(นายจิรนิติ หะวานนท์)
ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

(นายนถล เทพพิทักษ์)
ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

(นายบรรจงศักดิ์ วงศ์ปราชญ์)
ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ